

ПРОГРАМНА СИСТЕМА ПОДХОДИ И ПРИНЦИПИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА ДГ „НЕЗАБРАВКА”

Съвременните подходи, използвани днес в педагогическата практика, са следните:

а/Комплексно-интегрален подход. Философска основа на комплексно-интегралния подход се явява учението за всеобщата връзка, която предполага диалектическо единство на цялото към частите, на общото към единичното.

б/ Личностен подход. Същността на личностния подход, или още хуманно-личностен, е обединяването на свободата, любовта и опита в полза на хуманистичното възпитание на детето. Приложението на хуманно-личностния подход извежда потребността от индивидуализация на възпитателно-образователния процес в следните направления:

- ✓ разнообразяване на формите в педагогическия процес;
- ✓ нарушаване на традиционната система на обучение и възпитание и прилагане на нови методи;
- ✓ въвеждане на нови форми на педагогическо взаимодействие;
- ✓ промяна на философията на самата възпитателна система.

в/ Ситуационен подход. Същността на ситуационния подход е да моделира или да използва естествено възникнали ситуации и чрез подходящи техники да ги прилага във възпитателната практика.

г/ Екологичен подход. Екологичния подход предполага осъзнаване от възрастните на:

- ✓ Необходимостта от създаване на екологосъобразна среда;
- ✓ Възпитаване у детето на екологосъобразно отношение към себе си;
- ✓ Възпитаване у детето на екологосъобразно отношение към средата;
- ✓ Екологичния подход определя формулирането на възпитателните цели и структуриране на познавателното съдържание;
- ✓ Технологично обновление на процеса на педагогическото взаимодействие.

ж/ Компетентностен подход. Този подход акцентира върху качеството на възпитателно-образователния процес като разглежда не количеството информация придобита от детето, а нейното качество. Чрез този подход като резултат от педагогическия процес са формираните ключови компетенции, които за края на предучилищна възраст са:

- ✓ Технологични.
- ✓ Информационни.
- ✓ Социално-комуникативни.

Принципи за приложение на подходите изграждащи стратегията:

- ✓ Доброжелателен стил на общуване между всички субекти в системата „семейство-детска градина-институции”.
- ✓ Индивидуален подход в процеса на диалогичното общуване.
- ✓ Ефективни форми на сътрудничество „дете-възрастен” и „възрастен-възрастен”.
- ✓ Динамичност и бързо реагиране съобразно променящите се параметри на системата.

ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

В ЗПУО, в чл. 65, ал. 2 е указано че „Педагогическата ситуация е основна форма на педагогическо взаимодействие” и допълнена от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование чл. 23 (1), че тя „протича предимно под формата на игра”. В същата Наредба, в чл. 24 (1) са фиксирани броя на педагогическите ситуации по възрастови групи, съобразно на образователните направления. Конкретният брой педагогически ситуации в ДГ „Незабравка” е отразен в седмичната програма на всяка възрастова група.

Графичното представяне на многообразието от форми на педагогическо взаимодействие в педагогическия процес в детската градина е показано на фигура № 1

Фигура № 1

Свободата на педагога е гарантирана в организираниите форми, които са определени като допълнителни от Наредба № 5, чл. 24 съобразно детска градина и целите на педагогическия процес при съблюдаване на теоретичните постановки са своеобразието на учебните форми и зависимостта им от игровата дейност.

Различните форми трябва да гарантират резултати в следните посоки:

- ✓ задоволяване на детските потребности от актуална информация;
- ✓ постигане осигуреност на детската себеизява и творчество;
- ✓ овладяване от децата на елементи на учебната дейност;
- ✓ разширяване свободата на педагога за действие;
- ✓ предоставяне на повече място за собствена изява и съобразяване с актуалните потребности на децата.

Теоретичните обосновки на предложените форми, към които ще се придържаме са следните:

Педагогическата ситуация като основна форма на педагогическото взаимодействие е „динамично съчетаване на редица обективни обстоятелства, условия и фактори, изграждащи конкретно социално-педагогическо събитие, поставящо участниците в позиция, изискваща активни действия от тях или намесата на трета страна за тяхното благополучно разрешаване. Тя се явява пресечна точка на определени социални дейности и конкретни личностни интереси, желания, мотиви и действия.”

Проекти и игрови форми. Проектът е иновативна форма на педагогическо взаимодействие, чието разработване е един непрекъснат творчески процес по неговото обогатяване. Проектите са широко застъпени в педагогическия процес в много образователни системи. Включените в проектна дейност деца правят първите си стъпки в изследвания в областта на науката. В проектите се прилага интегралния подход, както по отношение на образователното съдържание, така и към използваните средства. Чрез проектната работа се възпитава сътрудничество и умения за екипна дейност у децата.

Игровите форми на педагогическото взаимодействие в предучилищна възраст интегрират в себе си всички основни човешки дейности, каквито са комуникативната, съставена от общуване и взаимодействие с други деца и възрастни, ученето /познавателно-изследователската дейност/ включващо узнаване, откривателство и усвояване, и творческо-продуктивната дейност съдържаща изобразителни, литературни, музикални, конструктивни и трудови действия.

Основни механизми за педагогическо взаимодействие в процеса на игровата дейност:

✓ Моделиране на социални отношения в нагледно действена форма и ориентиране на детето в тях.

✓ Изменение на позицията на детето и преодоляване на познавателно-личностния егоцентризъм и осъзнаване на собственото “Аз” и формиране на социални способности и компетентности за решаване на проблеми.

✓ Формиране на реални равноправни партньорски отношения на сътрудничество и кооперации между връстниците, което обезпечава възможността за позитивно личностно развитие на детето.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, според чл. 65, ал. 3, са *„дейности, които се организират от учителя на групата извън педагогическите ситуации съобразно потребностите и интересите на децата”*. Избраните форми допълват и разнообразяват дневния престой на детето в детската градина с интересно и занимателно съдържание като:

✓ **Форми за двигателна активност на детето** – многообразие от подвижни и музикални игри; спортни развлечения; спортни празници.

✓ **Форми на туризъм за деца** – екскурзии; организиране на тематични лагери (зелена седмица, детето и морето; детето и планината, и др.) пикници, походи и разходки (по време на различните форми на туризъм, организираните подходящи игри с природни материали, както и целесъобразното използване на ландшафтните условия и растителността ще позволят практическо осмисляне на овладени знания за природата) и др.

✓ **Развлекателни форми** – (Приобщаване децата към духовността на възрастните е свързано и със създаване на празнично-обредна система характерна за празничния календар на детското заведение и населеното място, и оформянето им като традиция).

✓ **Форми за организация и провеждане на детския труд.** Практическото реализиране на детските трудови изяви се осъществява чрез следните форми за неговото провеждане:

➤ **Индивидуална форма на труд.** Чрез тази форма трудът е почти напълно индивидуализиран. Чуждата намеса (на възрастния) е сведена предимно до мотивиране, показ, инструкции, съвети, стимулиране, одобрение и оценка.

➤ **Групова форма на труд.** Тази форма позволява да се формират умения у всяко дете да планира и разпределя на индивидуални действия, на общата дейност и на резултатите от тях, да оценява приноса на всеки за крайните постижения от труда.

✓ **Съвместни форми.** Ефективно взаимодействие „Детска градина–семейство”. Форми на съвместна работа:

- „Училище за родители”;
- Консултативен център;
- Тематични дни „Ден на семейството”;
- Съвместни дейности –базари;
- Тематични изложби;
- Библиотека на родителите;
- Творчески лаборатории;
- Интелектуална игротека.

На фигура № 2 графично е представен проекта за работа с родителите. Двете направления са равнопоставени:

Фигура № 2

Направления за работа с родителите

Педагогическа грамотност на родителите

Включване на родителите в дейности

1. Педагогическа грамотност на родителите включва:

- Консултации;
- Лекции;
- Тренинги;
- Семинари;
- Открити форми;

- Конференции;
- Работа в творчески групи по интереси;

2. Включване на родителите в дейности:

- Състезания;
- Конкурси;
- Концерти;
- Работа по интереси;
- Дейности по предложения на родителите.

3. Разработване и реализиране на проект за съвместна дейност с родителите.

✓ **Допълнителни пожелателни форми** – изучаването на чужди езици; практикуване на различни видове спорт; включване на детето в различни изкуства.

✓ **Самостоятелна детска дейност** – автодидактична форма за организация на детската игра; индивидуална форма на педагогическо взаимодействие „педагог–дете“; работа с бързоуспяващи и надарени деца; организиране на възможност за дейност по интереси на децата.

Педагогическото взаимодействие в ДГ „Незабравка“ се организира в **основна форма** и в **допълнителни форми**.

Формите на педагогическо взаимодействие по чл. 24, ал.2 от **НАРЕДБА № 5 ОТ 3 ЮНИ 2016 Г. ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ** се организират в съответствие с прилаганата в ДГ „Незабравка“ програмна система при зачитане на потребностите и интересите на децата .

Основна форма на педагогическо взаимодействие е **педагогическата ситуация**, която протича под формата на игра.

Педагогическите ситуации се организират само в учебно време по чл.12, ал.1 от Наредба № 5. В целодневната организация в учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие по чл.28, ал.2 за постигането на компетентностите като очаквани резултати.

Конкретното разпределение на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение на основание чл. 23, ал.3 от горната наредба.

Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на ДГ.

Брой на основните форми на педагогическо взаимодействие за постигане на компетентностите по чл.27, ал.2 през учебната 2020/2021 година:

1. За първа възрастова група - **13**;
2. За втора възрастови групи -**15**;
3. За трета възрастова група- ПГ-5 г. – **17**;
4. За четвърта възрастова група -ПГ -6 г.– **19**.

Продължителността на педагогическата ситуация е от 15 до 20 минути за първа и втора група, и от 20 до 30 минути – за трета и четвърта група.

В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие в ДГ „Незабравка“ се създава условия за :

- Цялостно развитие на детската личност;
- Придобиване на компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

Компетентностите по ал.1, т.2 са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления:

1. Български език и литература;
2. Математика;
3. Околен свят;
4. Изобразително изкуство;
5. Музика;
6. Конструирание и технологии;
7. Физическа култура.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации, както в учебно така и в неучебно време по преценка на учителя, в съответствие с интересите на децата. Чрез тях децата се социализират и възпитават. Разширяват и усъвършенстват своите компетентности по седемте образователни направления.

Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата и предпочитанията на децата.

Дейности, организирани от детския учител – различни видове игри, разходки, наблюдения на обекти от околната среда, участие в състезания и конкурси, спортни празници, тържества, развлечения.

II. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ

Образователни направления	Първа възрастова група	Втора възрастова група	Трета възрастова група ПГ- 5 г.	Четвърта възрастова група ПГ-6 г.
Български език и литература	2	2+ 1	2+ 1	3 +1
Математика	1	1	3	3
Околен свят	2	2	2	3
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Конструирание и технологии	1	2	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
Общ брой педагогически ситуации	13	15	17	19